

Information commons 7 Informační náves v Česku

Předchozích šest dílů tohoto seriálu téměř bez výjimky stavělo na zkušenosti severoamerických knihovníků a námi dosud navštívené a mapované knihovny pocházely z některého ze Spojených států amerických. Máme ale také u nás, v Evropě nebo v Česku, informačních commons (IC)? S potěšením konstatuji, že v Česku vzniká knihovna, která staví na principech IC, tuto skutečnost však budete těžko hledat za názvy a popisy jejich služeb. Jak jsem již naznačila v prvním díle seriálu, hledáme vhodný český výraz pro *information commons*, například na konferenci knihovníků a informačních specialistů INFORUM 2005 padl **termín informační náves**. Slovo *náves* je totiž ekvivalent výrazu *commons*, protože ten také označuje místo, které mohou všichni využívat společně, mají z něj společný užitek a zároveň z něj také něco čerpají (v případě návesi nejspíše vodu).

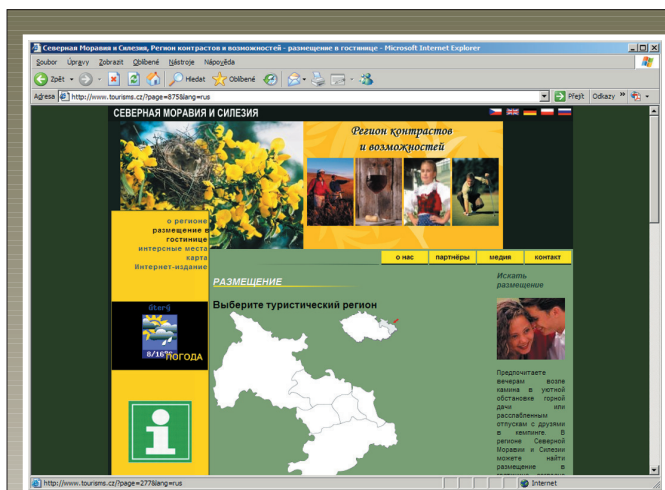
Knihovna, která se k principům IC hrdě hlásí a integrovala je přímo do svých služeb, je **Ústřední knihovna Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně**. Ředitelka této knihovny, Mgr. Zdeňka Dohnalová, se inspirovala v knihovnách ve Velké Británii, Skandinávii a USA. Při přípravě koncepce služeb pro nově stavěnou budovu knihovny postupovala velmi podobně, jako knihovnici, o kterých jsem psala v předchozích dílech. V rozhovoru, který připravuji do příštího čísla seriálu, odpovídá na otázku co by radila ostatním, kteří by chtěli s implementací IC ve svých knihovnách začít toto: „...analyzovat si své vnější a vnitřní prostředí, stanovit strategické role, připravit konkrétní akční celky, vše zasadit do časového rámce a lobovat a lobovat... Právě získávání podpory pro vlastní záměr považuji za nejdůležitější.“

O důležitosti podpory vedení a získání strategických partnerů pro váš záměr jsem psala už v minulých dílech. Ústřední knihovna PF MU připravila strategický dokument popisující principy poskytování služeb v nové budově knihovny, který představila vedení školy i ostatním knihovníkům. Co je obsahem tohoto doku-

mentu? V první řadě dokument deklaruje principy, na kterých je návrh služeb postaven, jsou to kromě IC také platné normy a osvědčená pravidla fungování knihovny. Dále dokument popisuje podrobně postupy, podle kterých bude budován informační fond, jako globální princip stanovuje **princip jednotného zpracování**, od kterého se pak odvozují další principy: princip zpřístupnění a snadného využívání veškerého informačního fondu, princip trvalého přístupu elektronických forem dokumentů (e-journals, e-books, databáze), princip dobře dostupných a trvalých referenčních a bibliografických služeb. Knihovna také rozšiřuje služby uživatelům o návazné služby, tedy ty, které jim umožní s výsledky badání v knihovně dále pracovat (třeba vytvořit PowerPointovou prezentaci) a nebo je vyprodukovat v potřebné formě (například vytisknout nebo uložit v digitalizované podobě). Tyto služby používají **princip trvalé podpory uživatele při využívání konvergovaných technologií**, kterými má knihovna na mysli on-line formy elektronických zdrojů, SW prezentací, tištěného textu a práci s ním – skenování, úpravy, digitalizace videa, fotografií, využití digitálních fotoaparátů, kamer, střih videa, e-learning, výroba posterů aj. Kvalifikovaní zaměstnanci mají být přítomni přímo ve službách, či poskytují multifunkční služby cíleně na vyžádání.

Z minulých dílů o IC víme, že žádná strategie se nedá realizovat bez lidí. Záměry Ústřední knihovny PF MU toto neopomíjí a staví na **kvalifikovaném a soustavně doškolovaném personálu**. Definují si, že chtějí mít kvalifikované zaměstnance, odborně schopné, dobře komunikující a jazykové znalé. Plán knihovny také řeší bezpečnost čtenářů, zaměstnanců i materiálu. Knihovna bude otevřena 86 hodin týdně, od pondělka do pátku v době od 8 do 22 hodin a o víkendech od 8 do 16 hodin.

Mgr. PETRA JEDLIČKOVÁ
Ikaros
jedlickova@ikaros.cz



■ (svt) Destinační management Moravsko-Slezský o. p. s. spustil webovou prezentaci **www.tourisms.cz** v ruské jazykové mutaci. Doposud si mohli návštěvníci přečíst informace o turistickém regionu v angličtině, němčině a polštině. Důvodem k rozšíření je hlavně rostoucí zájem ruských turistů o destinaci **Severní Morava a Slezsko**. Na uvedené stránky se návštěvníci dostanou i z ruského portálu **www.ilovecz.ru**, který patří svými 1600-ti přístupy denně k nejnavštěvovanějším webům o České republice v Rusku.

Portál veřejné správy **www.portal.gov.cz** postoupil do finále soutěže **eEurope Awards for eGovernment – 2005** (Ocenění iniciativy eEurope Evropské unie v oblasti elektronické veřejné správy pro rok 2005) vypsané společně Evropským institutem veřejné správy, Evropskou komisí a Velkou Británií jako předsednickou zemí Evropské unie. Do soutěže se přihlásilo 235 projektů z 28 evropských zemí a do finále postoupilo nezávislou komisí vybraných 76 projektů, které všechny komise označila za Good

Nepřehlédněte

Practice, ukázkový projekt elektronické veřejné správy. Mezi finalisty je jediný zástupce České republiky, a to aplikace Životní situace na Portálu veřejné správy. Oddíl Životní situace je podle hodnocení komise zdařilým průvodcem agendami veřejné správy (životní situace nabízejí ve strukturované podobě informace o tom co, kdy, kde, jak vyřídit včetně poplatků, odkazu na nezbytné formuláře nebo kontaktních údajů) a příkladem spolupráce veřejné správy jako celku. Všechny 76 finalistů obdrží označení a zvláštní logo eGovernment Good Practice a 52 z nich včetně projektu Portálu veřejné správy bude vystaveno u příležitosti ministerské konference zaměřené na elektronickou veřejnou správu, která se bude konat 24. a 25. listopadu 2005 v Manchesteru ve Velké Británii. Cílem soutěže eEurope Awards je propagovat úspěšné projekty elektronické veřejné správy a usnadnit tak výměnu zkušeností mezi členskými státy Evropské unie, ale i kandidátskými zeměmi a oblastí Evropského sdružení volného obchodu. Mezi projekty oceněné v minulosti patří například portál města Brém **www.bremen.de**, rakouský portál veřejné správy **www.help.gv.at** nebo španělský daňový portál **www.agenciatributaria.es**. Bližší informace o vyhlášení cen eGovernment Award jsou na **www.e-europeawards.org**.

-micr-